

Proces pisanja

Tematski fokus procesa pisanja je na individualnim motivima učenika. Ova metoda razvija ne samo pismenost, već i samopouzdanje. Kroz faze od ideje do objavljivanja, učenici usvajaju vještine pisanja i jačaju motivaciju za čitanje i izražavanje.

Pisanje je proces koji zahtijeva vrijeme i posvećenost. Kada god imamo mogućnosti, trebamo odvojiti vrijeme i potaći učenike da pišu tokom dužeg vremenskog perioda. Za takve radove najbolje su teme koje proizilaze iz interesovanja djece, teme koje ih inspirišu, koje su im bliske i poznate. Na ovaj način djeca postaju autori, razumiju proces pisanja, poboljšavaju svoje vještine u saradnji sa drugim učenicima i nastavnikom, i podižu motivaciju za čitanje.

Među ponuđenim metodama i tehnikama potražite liste sa pitanjima za samorefleksiju i davanje povratnih informacija.

Faze u procesu pisanja su:

1. Ideje za pisanje - teme
2. Pred-pisanje, isprobavanje
3. Nacrt teksta - radna verzija
4. Refleksija
5. Pregled i revizija teksta
6. Uređivanje –lektura
7. Objavljivanje

Ideje za pisanje

Napravite listu tema. Ideje za pisanje su svuda ko nas. Zatražite od učenika da na jednom listu sveske zapisuju dobre ideje za pisanje, teme koje ih zanimaju, rečenice koje su ih inspirisale... Tako će uvijek imati spremne ideje za pisanje u školi ili u slobosno vrijeme. Neka učenici odaberu jednu temu za pisanje ili više ako se ne mogu odlučiti).

Razmotrite svoje teme sa drugima. Neka se učenici podijele u parove (bilo bi dobro da su parovi heterogeni, odnosno da djeca sa razvijenijim vještinama pisanja budu u paru sa onima kojima je podrška potrebna). Neka učenici razgovaraju i postavljaju pitanja o temi/temama: Reci mi nešto više o... Zašto si odabrao tu temu? O čemu bi želio pisati? Šta će se dešavati u priči/tekstu?

Pred-pisanje

Formirajte grozd. Formirajte grozd sa pojedinostima o vašoj temi. Zapišite temu u krug u sredini stranice, a zatim zapišite različite ideje o onome o čemu biste pisali, ideje za događaje, likove... Mlađa djeca mogu koristiti neku drugu grafičku formu poput mape priče i sl. Ovo je također vrijeme kad učenici mogu u parovima ili manjim grupama razgovarati o prvoj ideji. Nekoj djeci će trebati više vremena, to je u redu.

Nacrt teksta – prva verzija

Svi pišu određeno vrijeme. Pisanje nekad ide lako i pitko, a nekada je to proces koji zahtijeva puno promišljanja. Neka učenici pišu određeno vrijeme u školi, ali značajan dio pisanja će se odvijati kod kuće, i to tokom više dana.

Refleksija – povratna informacija

Učenici čitaju svoje sastave partnerima radi komentara i kritika. Potrebno je da polaznici naizmjenice čitaju svoje sastave i prvo komentiraju značenje sastava ukazujući na ono što im se u njemu sviđa. Poslije, mogu vidjeti da li bi dijelovi mogli biti jasniji ili živopisniji. Dodavanja ili razjašnjavanja u vezi sa tekstom, autori bi trebali upisivati u prazne redove, ostavljene za tu svrhu.

(Alternativa ovome je da se autori podijele u četveročlane grupe i u okviru ovih grupa govore jedni drugima šta im se svidjelo u tuđim sastavima i pomognu da se pronađu načini za poboljšavanje ovih sastava.)

Napomena: prije ove faze sa učenicima je potrebno razgovarati o kriterijima dobro napisanog rada, analizirajući dobre primjere, kao i o razlici između pozitivnih, konstruktivnih komentara koji pomažu da poboljšamo pisanje i negativnih komentara koji nas obeshrabruju. Pozitivni komentari podrazumijevaju ukazivanje na određene dijelove koji su nam se svidjeli – oni koji su najvještije opisani, najživopisniji, najneočekivaniji i najdojmljiviji – i šta nam se u njima svidjelo. Također obuhvataju pitanja o dijelovima koji nas zbunjuju, ili su dvosmisleni, ili za koja bi nam trebalo više informacija.

Pomenite i pitanje autorstva: činjenica da krajnja odgovornost za sastav ostaje na onome ko piše. Drugi nam mogu saopštiti svoje reakcije, korisne onima koji pišu, ali odluku o tome da li nešto treba promijeniti uvijek donosi autor.

Revizija teksta

Učenici pišu posljednju, popraavlenu verziju teksta, dodaju ili skraćuju rečenice, pojašnjavaju nejasne dijelove, ubacuju stilske figure, poboljšavaju kraj...

Čitajte zidu. Prije nego što polaznici poduzmu posljednji korak i razmijene svoje sastave s grupom, zamolite sve da naglas pročitaju svoj sastav zidu i razmisle koje bi se riječi mogle promijeniti, koji dijelovi razjasniti a nepotrebne riječi ili faze izostaviti.

Uređivanje – lektura

Sada trebate biti pažljivi, pronaći sve slovne, te eventualne gramatičke i pravopisne greške. Prepišite teksti, u skladu sa zadatkom, uredite ga (ilustracije, pozadina... zavisi da li će biti dio razredne knjige ili zbirke, panoa i sl). Čitko napišite ime autora/ice.

Objavljivanje i predstavljanje knjige

Organizujte promociju knjige, književno ili poetsko veče, postavite autorsku stolicu u razred i/ili pozovite goste (roditelje, druge učenike i nastavnike...). Prije toga, podsjetite druge da će, nakon čitanja teksta, biti potrebno da kažu jednu stvar koja im se svidjela u tom sastavu i autoru postavite jedno pitanje.

Tags

Obrazovne strategije

rad sa tekstom

Custom fields

Tip strategije: Obrazovne strategije

Collections

Metodika i didaktika